

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXV.

ČÍSLO 4

APRÍL 2017

Vít'azstvo

Keď je prehra výhrou - Piaristi oslavujú 400 rokov - Páter Jozef Bednárík
Skautka Mária Šimková - Baránkova svadobná hostina - V akého Boha veríme

P. Stanislav Šimkovič SchP - omša za p. Jozefa Bednárika, piaristický kostol, 2. apríl 2017

Keď je prehra výhrou

V sobotu 1. apríla odštartovalo semifinále našej najvyššej hokejovej súťaže. Postúpili doň štyri mužstvá zo štvrtfinále play-off. Prekvapením je postup Martina na úkor Košíc, a pre mňa osobne bolesťou postup Žiliny na úkor Zvolena, môjho rodného mesta. Oveľa viac než tieto zápasy ma však zaujala situácia, ktorá sa stala 12. marca, kedy sa rozhodovalo o postupujúcich do štvrtfinále.

Druhá pôstna neďaľ tohto roku totiž priniesla pôst aj hokejistom Trenčína. Po 16 rokoch nepostúpili do play-off našej najvyššej hokejovej súťaže. Šancu mali do posledného zápasu, ktorý hrali doma onoho 12. marca. V tom však potrebovali vyhrať a získať tri body. Nakoniec síce vyhrali, ale až v predĺžení, a tak získali len dva body. Postúpil ich súper, Nové Zámky, ktorým stačil jeden bod. Získali ho remízou v riadnom hracom čase. A tak aj keď v predĺžení tento zápas prehrali, vyhrali postup.

Radosť južanov bola tak veľká, že niektorí si po remíze ani neuvedomili, že treba ešte dohrať zápas. Vedomie postupu medzi najlepších 8 tímov ich ako nováčikov súťaže naplňalo obrovským šťastím. Prežívali ho od prvého okamihu.

Myslím si, že práve tu bol obrovský rozdiel oproti tomu, čo sa stalo pred 1987 rokmi, 14. nísana roku 30 v Jeruzaleme. Aj vtedy krátkodobo, v jednom zápase, „vyhrali“ Ježišovi nepriatelia z radov farizejov, zákonníkov, veľkňazov, členov Veľrady... V skutočnosti však vyhral On. Postup nie medzi najlepších, ale do nového života, novej dimenzie. Bolo to ťažké, najťažšie víťazstvo. Stálo ho život. Ale práve ono prinieslo nový život jemu i jeho nasledovníkom. Oni si to však neuvedomovali. Nespozorovali, že v skutočnosti vyhral ich Majster. Že celý proces, počnúc Getsemanskou záhradou a končiac Kalváriou, bola hra o postup k večnému životu, ktorý On zvládol na 100 %. Možno aj preto oznámenie víťazstva veľkonočného rána bolo také postupné. Lebo nešlo len o fakt, ale hlavne o jeho uvedenie a prežitie. O domyslenie dôsledkov. O nový život na zemi i po smrti.

Ale je tu aj druhý rozdiel. Nové Zámky síce odohrali dôstojné štvrtfinále, ale na Banskú Bystricu v ňom nemali. Ďalej nepostúpili. Radosť o pár dní skončila. Veľkonočné ráno však prináša definitívne víťazstvo, otvorenie neba. Ježišovi učenci pochopili, že táto skutočnosť sa už nezmení a ich cesta je jasná. A medzi nich patríme i my.

Váš farár Vladimír Slovák

Foto: Ján Hríb SchP

Prebehol ďalší ročník biblickej olympiády

V dňoch 21. a 22. marca sa v priestoroch Gymnázia V. B. Nedožerského v Prievidzi uskutočnila Biblická olympiáda 2016/2017. Prvý deň patrilo siedmim družstvám základných škôl. Ten druhý preveril vedomosti z naštudovaných biblických kníh u štyroch stredoškolských skupín.

Súťažiaci žiaci sa tento rok mali bližšie zoznámiť s knihou Genezis (kap. 1-11), Knihou Sudcov, Knihou proroka Daniela (kap. 1-6 a 13-14) a z Nového zákona to bol od apoštola Pavla List Efezanom. V oboch prípadoch prvé miesto patrilo žiakom piaristickej školy. Postupujú do diecézneho kola, ktoré sa uskutoční 25. apríla pre základné školy a následne 26. apríla pre stredné školy, už tradične v knžskom seminári Banskobystrickej diecézy v Badíne.

Záverečné umiestnenie družstiev ZŠ:

1. miesto: Piaristická spojená škola F. Hanáka - zložka základná škola
2. miesto: Piaristická spojená škola F. Hanáka - zložka (nižšie) gymnázium
3. miesto: ZŠ Nováky

Záverečné umiestnenie družstiev SŠ:

1. miesto: Piaristická spojená škola F. Hanáka - gymnázium
2. miesto: SOŠ obchodu a služieb Prievidza
3. miesto: SOŠ, T. Vansovej Prievidza

Text: Marián Husár

Foto: Marián Husár, Timotea Šebeňová

Vítané družstvo v kategórii ZŠ

Vítané družstvo v kategórii SŠ

Krížová cesta prievidzských farníkov, Solka, 9. marec 2017

Takmer dve desiatky najmä prievidzských farníkov sa prišli pomodliť ráno 9. marca 2017 pobožnosť krížovej cesty na Solku pri Nitrianskom Pravne.

Počasie veľmi nežičilo, ale vlastne to bolo dobre. O to viac sa dala precítiť duchovná atmosféra miesta.

Text a foto: Katarína Bubnášová

Biela stužka a Deň počatého diet'aťa

V piatok 24. marca 2017 v piaristickej škole oslavovali. Dôvod? Dar života každého z nás. Najvzácnejší dar zo všetkých. Škola sa v tento deň troma spôsobmi pripojila k oslavám Dňa počatého diet'aťa, k aktivite organizovanej združením Fórum života.

V triedach žiaci oslavovali „počatiny“ (deň počatia každého z nás, o ktorom nikto asi presne nevie, kedy bol). Napiekli sladké mafiny, ktoré im pripomínali, že život je sladký dar. Rozprávali sa o hodnote života, vyrábali odtlačky prstov ako znak jedinečnej identity každého z nás.

Žiaci a zamestnanci, ktorí chceli, si obliekli biele tričká, aby tak vyjadrili podporu každému ľudskému životu od počatia. Na hlavnej chodbe dobrovoľníci rozdávali biele stužky. Pripnuté na kabátoch či bunde sú symbolom úcty k životu vyjadrenej aj na verejnosti.

Napokon sa všetci prítomní k oslave pripojili modlitbou piatkových večerných chvál, a tak prispeli k vd'akyzdaniu za život od počatia.

Text a foto: Elena Blašková

Piaristická škola bola otvorená pre všetkých

Deň otvorených dverí sa už stal tradíciou aj pre Piaristickú spojenú školu F. Hanáka. V piatok 24. februára 2017 otvorila dokorán priestory všetkých svojich organizačných zložiek (materská škola, základná škola, gymnázium a stredná odborná škola), aby privítala nádejných žiakov a všetkých priateľov školy.

Návštevníkov priestormi školy viedli informačné panely umiestnené na stenách. Hneď na prízemí sa mohli zoznámiť s deťmi a učiteľmi materskej školy a pokračovať ďalej na základnú školu. Tu im predviedli vyučovanie pomocou metódy CLIL (vyučovanie vedomostného predmetu pomocou cudzieho jazyka, teda napr. vyučovanie matematiky po anglicky), ale aj učenie sa s rozprávkovými postavami, ako sú napríklad Pipi Dlhá Pančucha či Šmolkovia. Druhostupniari sa predstavili geometriou v praxi, mikrosvetom, tvorivou literatúrou či zábavným vyučovaním anglického jazyka a stretnutím s anglickými lektormi.

Gymnazisti sa zamerali na potravinovú chémiu s výrobou cukríkov, jazykovú kaviareň, matematický fóliovník či preverenie zmyslov v sekcii biológie. Študenti strednej

odbornej školy svoju prácu prezentovali na chodbách školy, kde návštevníkom robili fotografiu priamo na počkanie. Zaviedli ich však i do odborných učební.

Tí, ktorí piaristickú školu navštívili nielen kvôli učeniu, ale aj zo zvedavosti, si mohli prezrieť modely lega, odfoťiť sa pri selfie stene, osviežiť sa v príjemnej spoločnosti študentskej rady či navštíviť telocvičňu a piaristický kostol s kryptou.

Text: Anežka Kútiková

Foto: archív školy

Piaristi si pripomenuli 400. výročie založenia

V pondelok 6. marca slávil piaristi ústredný deň Kalazanského jubilejného roka. Presne v tento deň totiž ubehlo 400 rokov od schválenia rehole pápežom Pavlom V. Večernú svätú omšu pri tejto príležitosti slúžil v prievidszskom piaristickom kostole páter provinciál Juraj Ďurnek SchP.

V rámci svojho príhovoru zdôrazňoval páter Juraj symboliku dverí - dverí, ktoré môžu čosi skrývať, ale nás i k niečomu priviesť. V živote musíme robiť množstvo rozhodnutí a vybrať si tie „správne dvere“, ktoré nás posunú smerom vpred, k plneniu Božej vôle,

je niekedy ťažké. „Ale nie je možno ani tak dôležité, či si vyberieme tie správne dvere, ale či do nich vkročíme so správne nastavených srdcom - srdcom nastaveným na Boha. Vtedy sa nemôžeme pomýliť,“ povedal páter Juraj.

Na svätej omši boli prítomní aj členovia Piaristickej fraternity na Slovensku z Prievidze a Nitry, ktorí si obnovovali svoj sľub. Do fraternity bolo taktiež prijatých dvanásť nových členov. Všetci pátri, členovia fraternity i prítomní učitelia piaristickej školy sa na záver slávnosti zišli na príjemnom agapé.

Text: Petra Humajová
Foto: Peter Melicherčík

Oslave výročia predchádzalo Valné zhromaždenie

Skôr, ako sa začala slávnostná svätá omša ústredného dňa Kalazanského jubilejného roka, stretol sa tretí rád piaristov v priestoroch prievidszkej piaristickej školy na svojom druhom Valnom zhromaždení. Prítomní tu boli členovia fraternity i dvanásť kandidátov z Prievidze a Nitry, ktorí chceli v tento deň do fraternity vstúpiť.

Na úvod zhromaždenia bolo pripravené hudobno-poetické pásmo, ktoré sa snažilo navodiť atmosféru slávnosti. Odznali počas neho úryvky diel sv. Augustína, sv. Jána Pavla II., ale i vlastné autorské piesne a básne členov fraternity a hostí zo Spoločenstva Piar pod vedením Lucie Sekerovej. Páter Juraj, provinciál Rehole piaristov, privítal všetkých prítomných slovami: „Vitajte u nás vy, ktorí už teraz cítite, že ste piaristi.“ Hovoril aj o spolupráci medzi reholníkmi a laikmi, ktoré je možné realizovať v plnej miere práve prostredníctvom fraternity. Účastníci valného zhromaždenia sa zhodli na tom, že chcú, aby sa aj ľudia, ktorí zvažujú vstup do fraternity, mohli zúčastňovať akcií organizovaných fraternitou. Prvou z nich bude Chata Piaristickej fraternity

v Hlbokom (okr. Prievidza) v termíne 19. - 21. mája 2017. Registrácia je spustená na stránke: <http://fraternita.piaristi.sk>. Keďže jednou z podmienok vstupu do fraternity je navštevovanie modlitbového spoločenstva, kde by sa kandidáti spolu modlili a zdieľali svoju vieru, pozývame všetkých priateľov piaristického diela (aj tých, ktorí podmienku navštevovania modlitbového spoločenstva nespĺňajú), aby sa v prípade záujmu zaregistrovali na tento víkend, kde bude možné tento problém vyriešiť. Témou víkendu bude modlitba, spoločenstvo a charizma sv. Jozefa Kalazanského.

Andrej Kmotorka, predseda Piaristickej fraternity na Slovensku

Novinky z piaristickej školy

Jazykový kvet 2017

Aj tento rok sa jazykové talenty z radov gymnazistov zapojili do postupovej recitačnej súťaže Jazykový kvet. Krajské semifinále sa konalo 8. marca 2017 v Trenčíne a tento rok nás reprezentovali žiaci recitujúci vo francúzskom a talianskom jazyku. Zapojila sa skupina šiestich žiakov z kvinty, ktorí si nacvičili divadelnú scénu vo francúzštine - skeč s názvom *Dragon à trois têtes* (Trojhlavý drak) a tri žiačky z kvarty - Dominika Detková, Terézia Kovalíčková a Eva Košťaliková, ktoré si pripravili ukážky z diel známeho talianskeho autora Bruna Ferrera. Dominika a Tereška a rovnako aj divadelná skupinka postúpili do krajského finále, ktoré sa bude konať 7. apríla.

Primáni na duchovnej obnove „putovali k láske“

Naši najmladší gymnazisti sa v dňoch 14.-16. marca 2017 zúčastnili už tradičnej primánskej duchovnej obnovy, ktorej hlavnou témou bolo „Putujeme k láske“. Do exercičného centra v neďalekom Chrenovci dorazili v sprievode pátra Mareka Kotrasa SchP, triednej učiteľky Zuzany Škrinárovej a animátorov Bašky, Grétky, Ondreja a Tomáša. Čakal ich bohatý trojdňový program: hravou formou predstavené témy „o troch láskach“ - láske k blížnemu, k Bohu a k sebe samému; voľný čas a športové aktivity; príprava a predstavenie zábavného večerného

galaprogramu; workshopy - tanečný, jazykovo-pohybový, potravinársky a chemický; a tiež večerná svätá omša pri sviečkach. Táto duchovná obnova bola vynikajúcou príležitosťou na formovanie triedneho kolektívu a deti podľa ich vlastných slov veľmi obohatila.

Úspechy v prednese poézie i rétorike

V okresnom kole súťaže Hviezdoslavov Kubín reprezentoval naše gymnázium v II. kategórii v prednese poézie David Petráš z príme. Za prednes básne *Čarodejníkov* učen od J. W. Goetheho získal od odbornej poroty čestné uznanie.

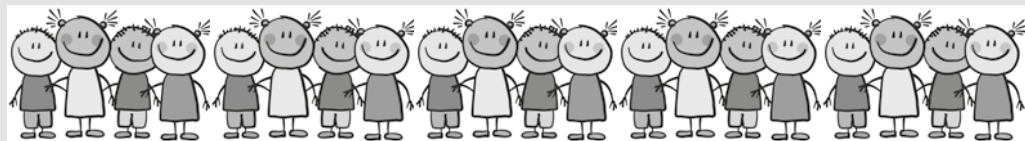
V okresnom kole súťaže Štúrov a Dubčekov rétorický Uhrovec reprezentovala gymnázium študentka tercie Nina Bobálová. V náročnej súťaži sa prezentovala dvoma rečníckymi prejavmi - vopred pripraveným i improvizovaným. Jej rečnícke vystúpenia ocenila porota 2. miestom.

Náš projekt postúpil do hlasovania

Na stránke Raiffeisen banky <https://www.gestopremesto.sk/hlasovanie/prievidza> je možnosť hlasovať na projekt Zelené vzduchové filtre a pomôcť získať pre školu 1000 € na nákup zelených rastlín a kvetináčov. Vďaka projektu Gesto pre mesto získala škola už 1000 € na nákup hudobných nástrojov.

Pripravila: Zuzana Škrinárová

Zápis do piaristickej materskej školy

Milí rodičia a detičky, srdečne pozývame každé dieťaťko, ktoré by sa rado hralo, spoznalo nových kamarátov a zažilo kopec zábavy na zápis do našej Piaristickej materskej školy.

Zápis sa bude konať od 24. apríla do 5. mája 2017 od 12:30 do 15:30 v priestoroch Piaristickej spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi. Tešíme sa na vás!

Piaristi v Kalazanskom jubilejnom roku navštívili mesto Rím

Počas osláv Kalazanského jubilejného roka sa zamestnanci Piaristickej spojenej školy F. Hanáka vydali na púť do Ríma, aby si pripomenuli miesta svojho duchovného počiatku. Tu sa v roku 1617 začali písať dejiny piaristov.

Cesta lietadlom bola viac ako symbolická. Človek musí povzniesť svoje srdce do výšok, aby sa mohol s bážňou skloniť k počiatkom existencie 400-ročného diela piaristov, ktoré sa zrodilo práve v Ríme, v Kostole sv. Doryty. V sakristii tohto chrámu, v chudobnej časti Ríma za riekou Tiber, sv. Jozef Kalazanský založil svoju misiu. Bolo neuveriteľné vstúpiť do miestnosti, kde zhromaždil svoje prvé duchovné deti, aby ich vyučoval.

Rovnako s úžasom sme sledovali v priestoroch pri Kostole sv. Pantaleona, v centrálnom chráme piaristov celého sveta, jednoduchosť osobných vecí, ktoré sv. Jozef používal počas svojho života. Tu sme zároveň vo veľkej jednote a láske slávili svätú omšu s naším pátrom Jankom Hríbom SchP a pátrom Matúšom Palajom SchP.

V Ríme sme si okrem iného nanovo uvedomili, že sme súčasťou jednej apoštolskej katolíckej Cirkvi. A preto asi najväčšiu radosť mala väčšina z nás zo stretnutia so Svätým Ocom Františkom 1. marca 2017 na generálnej audiencii na Námestí sv. Petra. Okrem toho, že dvakrát prešiel na svojom papamobile tesne vedľa nás, mohli sme mu odovzdať aj dary - listy, modlitby a kresby detí z našej školy, ktoré prijala pápežova ochranka sprevádzajúca papamobil.

O radostných i ťažkých dejinách Cirkvi sme sa potom učili pri putovaní po pamiatkach Ríma. Navštívili sme Koloseum, Vatikánske múzeá, Lateránsku baziliku, Baziliku Santa Maria Maggiore, Baziliku sv. Pavla za hradbami, Fórum Romanum, Katakomy sv. Kalixta a množstvo ďalších pamätihodností. Naše putovanie sme zavŕšili nádherou svätou omšou v Chráme sv. Petra, ktorú slúžil páter Ján pri hrobe sv. Jozafáta Kunceviča pod oltárom sv. Bazila Veľkého. Ďakujeme všetkým, ktorí nám túto púť umožnili. Veríme, že prinesie v našich životoch veľa dobrého ovocia.

Za zamestnancov školy Elena Blašková

Foto: Marek Šimurka

Prievidzu navštívil laický evanjelizátor

Dňa 1. apríla 2017 sme v našej farnosti privítali manželov Kováčovcov z Piešťan. Štefan Patrik Kováč, ktorý pôsobí ako laický evanjelizátor a kazateľ, prítomným po svätej omši umožnil trochu viac nahliadnuť do tajomstva a súvislostí židovského sviatku Paschy, Kristovej obety na kríži a jej sprítomnenia v Eucharistii. Krátkym svedectvom o pôste sa tiež prihovoria jeho manželka Eva - čo pre ňu kresťanský pôst znamená a v čom jej pomáha. Stretnutie bolo sprevádzané niekoľkými piesňami chvál a krátkou adoráciou s eucharistickým požehnaním na záver.

Marián Husár

Rodina a manželstvo ako obraz Najsvätejšej Trojice

(Pápežský dokument o rodine Amoris Laetitia - 3. časť)

Tretia kapitola Amoris Laetitia (ďalej AL) obsahuje veľa podnetov na zamyslenie. Ak sme sa v predchádzajúcich číslach zamerali na začiatok vzťahu a zasnúbenie, teraz už stojíme tesne pred bránou manželstva.

Práve táto kapitola obsahuje základné prvky učenia Cirkvi o manželstve a rodine, najmä pokiaľ ide o nerozlučnosť a sviatosťný charakter manželstva. Človek je zrelý vstúpiť do sviatosťného manželstva len vtedy, keď chápe jeho podstatu, keď rozumie, čo sľubuje a prečo to sľubuje.

Ježiš obnovuje a naplňa Boží plán o manželstve

„Ježiš, keď rozpráva o prvotnom pláne pre ľudský pár, potvrdzuje nerozlučiteľnú jednotu medzi mužom a ženou. Nerozlučnosť manželstva sa nemá chápať predovšetkým ako ‚jarmo‘ uvalené na ľudí, ale ako ‚dar‘ pre osoby spojené v manželstve. Z evanjelií sa jasne vynára príklad Ježiša, ktorý ohlásil posolstvo o význame manželstva ako ‚plnosť Zjavenia, ktoré obnovuje pôvodný Boží plán‘.“ (AL 62)

Rodina je vykúpená Kristom

„Ježiš, ktorý v sebe všetko zmieril, manželstvo a rodinu vrátil do ich pôvodnej formy (Mk 10,1-12). Rodina a manželstvo boli vykúpené Kristom (Ef 5,21-32), obnovené na obraz Najsvätejšej Trojice, tajomstva, z ktorého vychádza každá pravá láska.“ (AL 63)

Manželstvo je jedna zo siedmich sviatostí, ktorá je určená na odovzdávanie viery druhým. Zjednodušene by sme mohli povedať, že je to sviatosť, ktorá je daná nielen pre moje dobro, ale najmä pre dobro toho druhého. Zároveň nesmieme zabúdať, že manželstvo je aj povolaním, ktorým nás Boh pozýva ku svätosti. Tomuto povolaniu však musí predchádzať ovocie dobrého rozlišovania povolaní.

Posvätenie manželov

Ako bol Ježiš prítomný na svadbe v Káne Galilejskej, tak bude prítomný aj v našom sviatosťnom manželstve, aby ho posväcoval, lebo práve on mu prinavrátil tento sviatosťný charakter, keď nás vykúpil z hriechov. Tak sa manželstvo stáva nedokonalým obrazom lásky Krista ku svojej Cirkvi. Takto to opisuje aj sv. Pavol v Liste Efezanom (Ef 5, 25-33), kde nás nabáda, aby naša vzájomná láska bola obetavá a bezhraničná (gr. agapé), presne taká, akou Ježiš miluje svoju Cirkev, lebo on za nás (svoju Cirkev) vydal život.

Preto odpoveď na otázku, či láska potrebuje, alebo nepotrebuje „papier“, sa nesie v duchu ustanovenia sviatosti manželstva. Táto sviatosť nás zjednocuje do trvalého vzťahu, aby sme pochopili, že len v stabilite je veľká hodnota, po ktorej všetci túžime.

Text: Miroslav Turanský

Foto: archív autora

Odkaz života pátra Bednárika je v Prievidzi stále živý

Fatimská sobota, 5. apríl 1997. Páter Jozef Bednárík, redemptorista, ktorý v čase komunizmu dlhé roky pôsobil v Prievidzi, ide spovedať na Staré Hory. Šoféruje on. Vezie so sebou ešte jednu rehoľnú sestru. Nečakane dostáva šmyk a končí pod kolesami oproti idúceho autobusu. Je na mieste mŕtvy.

Smutná správa sa začína šíriť ako víchor a nikoho nenecháva chladným. Rehoľná sestra, vd'aka Bohu, prežila. Ale on nie.

„Bol to úžasný človek.“ „Múdry.“ „Pokorný.“ „Pracovitý.“ „Svätý...“

Tieto prívlastky mu Prievidžania dávajú dodnes. A aj dvadsať rokov po jeho smrti sa medzi našimi veriacimi nájde len málokto, kto by z číhši úst v živote nezačul meno páter Jozef Bednárík. Ovocie živej viery, ktorú tu zasial, žne totiž Prievidza prostredníctvom mnohých jeho „odchovancov“ doteraz.

Pátrovo detstvo a mladosť

„Páter Bednárík sa narodil v Zelenči pri Trnave 7. novembra 1921,“ hovorí Ján Fejfár, niekdajší kostolník v piaristickom chráme. V blízkosti pátra Bednárika pre-

žil mnoho rokov a je isto jedným z Prievidžanov, ktorí ho poznali najlepšie. „Mal troch bratov, Štefana, Jána a Víta. On bol najmladší. Po absolvovaní základnej školy pokračoval v štúdiu na cirkevnom gymnáziu v Nitre. V roku 1934 vstúpil k redemptoristom v Stropkove.“

Po skončení štúdia na gymnáziu začal Jozef Bednárík študovať teológiu v Bratislave a v Obořišti. Podľa slov Jána Fejfára sa tu spoznal i s terajším kardinálom Tomkom, s ktorým celý život udržiaval písomný aj telefonický kontakt.

Za kňaza bol vysvätený 20. júna 1948. Zostal v Bratislave a pokračoval v štúdiu na univerzite - študoval slovenčinu a francúzštinu. Kvôli vtedajšiemu totalitnému režimu však napokon štúdium neukončil.

Po likvidácii kláštorov počas tzv. barbar-

Páter Jozef Bednárík s miništrantmi v 80-tych rokoch (archív Jarmily Vrtelovej)

skej noci bol 14. apríla 1950 internovaný v kláštore v Podolínci. Bol mu tiež odobraný súhlas na pôsobenie v cirkevnej správe. V knihe Zápisky spoza mreží spomína salezián Ernest Macák jednu príhodu súvisiacu práve s ním. Píše o tom, ako pátrovi Bednárikovi ťažko ochorel otec a on dostal z domu telegram, aby za ním prišiel. Robil všetko možné, aby ho pustili. Keď sa mu nepodarilo nič vybaviť s vedením tábora, požiadal o možnosť napísať na Slovenský úrad pre veci cirkevné. List mu odmietli poslať. O dva dni pátrovi z domu zatelefonovali, že jeho otec zomrel. Na pohreb ho však tiež nepustili. Vraj načo, už mu aj tak nepomôže... „Takto nás odbíjajú a hlboko ráňajú v najhlbších ľudských citoch,“ píše v knihe Macák. „Vyzerať to ako otvorený, ale zle maskovaný výsmech. (...) Naša vina v očiach bezbožníkov, drahý Spasiteľ, je len jedna: že sme rehoľníkmi. Keby sme nimi neboli, nikto z nás by tu nebol.“

V rokoch 1951 až 1954 bol Jozef Bednárik zaradený do vojenských táborov PTP (Pomocné technické prápory), kde boli zhromažďovaní a využívaní na ťažké a nebezpečné práce „politicky nespoľahliví občania“. Po ukončení vojenskej služby pracoval ako baník v Uhoľných baniach v Novákoch.

V roku 1961 bol spolu s inými spolubratmi odsúdený na 5 rokov väzenia. „Keď ho vo väzení navštívil brat a pýtal sa ho, ako sa má,“ spomína Ján Fejfár, „neodpovedal, iba si rozopol košeľu. Jeho brat pod ňou uvidel veľké množstvo krvných podliatin. A na chrbte ich mal isto ešte oveľa viac... Bol to mučeník.“

Neúnavný staviteľ

V máji 1962 sa vďaka amnestii dostal páter Bednárik na slobodu a v roku 1968 mu bol vrátený štátny súhlas. Pôsobil ako kaplán v Partizánskom, v Martine a v Krupine. V roku 1975 sa stal správcom piaristického kostola v Prievidzi. Zostal tu až do roku 1988.

Počas rokov v Prievidzi sa staral nielen o duše veriacich. Pustil sa aj do opravy a údržby kostola, ktorá bola dlhé roky zanedbávaná. Zoznam toho, čo všetko v kostole urobil, si Ján Fejfár pamätá veľmi dobre: „Zaviedol do kostola novú elektroinštaláciu, vybavil ho piatimi elektropecami a vybudoval aj podlahu pri štyroch bočných oltároch. Postaral sa o generálnu opravu organu, kde dal doplniť päť neobsadených registrov, a takisto vyčistil povalové priestory kostola. Dal vybudovať oceľovú konštrukciu schodov na vežu kostola a vybudoval aj odvod strešnej vody do kanalizácie. Zabezpečil tiež prekrytie kostola a veže medenou krytinou.“

Podľa slov Jána Fejfára páter Bednárik tieto práce nielen organizoval, ale aj sám v montérkach tvrdo pracoval spolu s ostatnými. Materiál z čistenia povalových priestorov - tony a tony odpadu - odvážal na verejnú skládku do Nedožier na príviesnom vozíku svojím autom. Takisto medený plech, ktorého bolo vtedy nedostatok, privážal na vozíku z Bratislavy. Bolo ho pri tom treba viac ako 20 ton.

„Môj manžel Peter - murár - mu pri týchto prácach spolu s inými vždy ochotne pomáhal. Aj chodbu, ktorá vedie do sakristie piaristického kostola, vydláždil on. Urobil i mnohé iné opravy v interiéri či exteriéri chrámu,“ spomína Filomena Petrášová, u ktorej sa kňazi z Prievidze istý čas (približne dva roky) počas nediel stravovali.

„Pamätám si na chvíľu, kedy páter Bednárik na svätej omši d'akoval všetkým prítomným, že chodia do piaristického kostola,“ pridáva sa k spomienkam aj dcéra Filomeny Eva Humajová. „Komunisti z neho údajne chceli spraviť múzeum. Bohatá účasť veriacich na svätých omšiach im v tom však zabránila.“

Obetavý kňaz

Páter Bednárik bol neúnavný dušpastier. „Kázne si vždy precízne pripravoval a aj si ich písal, pretože bol viackrát predvolaný

cirkevným úradníkom, aby sa zodpovedal z vecí, ktoré boli vytrhnuté z kontextu,“ hovorí Ján Fejfár. „Bol obetavým spovedníkom. Spovedal každý deň vo farskom kostole od 5:30 do 6:30 ráno a potom sa presúval do piaristického kostola. Roznášal sväté prijímanie chorým, ktorých tiež spovedával. Sústreďoval okolo seba miništrantov a mládež a snažil sa v nich prebudiť záujem o duchovný život. Organizoval pre nich výlety. V nedeľu po litániách mával ešte tzv. mariánske hodinky - večery, ktoré sám zložil.“

„U nás v obchode si kupoval polokošeľe,“ spomína Filomena Petrášová. „Vždy mi zdôrazňoval, aby mali vrečko, pretože v nich nosil Eucharistiu chorým. K ľuďom pristupoval veľmi obetavo. Stalo sa napríklad, že prišiel spovedať jednu staršiu ženu, ktorá už nikoho nemala, a práve vtedy jej doviezli uhlie. Páter jej ho najskôr upratal a až potom sa pobral ďalej. Žil veľmi skromne. Stávalo sa, že keď mu ktosi podaroval nové oblečenie, on ho posunul iným ľuďom, ktorí ho podľa neho potrebovali viac, a aj naďalej chodil v tom svojom starom, ošúchanom.“

„Strýčko“

„Ked' sme s pátrom šli na výlet, na verejnosti nám kázal oslovovať ho strýčko, aby sme nebudili pozornosť,“ spomína jeden z vtedajších mladých, Milan Petráš, súčasný riaditeľ prievidskej charity. „V čase volieb páter vždy na tri dni niekam odišiel a nikdy sa ich nezúčastnil. Potom ho už klasicky čakala domová prehliadka, ktorú on ale na základe svojich dovtedajších skúseností predvídal. „Nebezpečné veci“ preto vždy vopred ukryl u svojich známych.“

„V nedeľu na obede bývalo u nás veselo,“ pridáva sa k spomienkam Eva Humajová. „Mamina varila a chodieval ku nám nielen páter Bednárík, ale aj pán profesor Kliman z farského kostola a pán kaplán Obžera. Ja som vtedy bola ešte na základnej škole,

bratia na strednej. Páter Bednárík vedel perfektne hrať ping-pong. Vždy po obede sme na dvore rozložili stôl a išlo sa na to! Srdečné boli aj oslavy pátrových menín, ktoré oslavoval 1. mája, na sviatok sv. Jozefa - robotníka. Všetkých ľudí z kostola pozýval v ten deň k sebe do kláštora. Mal prichystané pohostenie a vládla tam vždy dobrá atmosféra. Mal veľmi veľa kníh. Aj mne odporučil jednu veľmi dobrú - dvojdielne Lekárske repetitórium, v ktorom si rada listujem doteraz.“

Páter nezabúdval ani na svoje rehoľné povolanie. Udržiaval styky so spolubratmi Janokom, Kintlerom, Ferkom, Michalovičom a inými - aj na východnom Slovensku či v Čechách. Istý čas bol predstaveným redemptoristov pre Slovensko. Ani v totálnom režime neskrýval svoju rehoľnú príslušnosť a do farského kostola chodieval spovedať v reverende. V kontakte bol aj s biskupom Dubovským.

Posledné roky

V roku 1988 bol páter Bednárík preložený do Handlovej. „Ked' sme ho tam prišli pozrieť a vstúpili sme do priestorov fary, rozplakala som sa,“ priznáva Eva Humajová. „Dlážka bola z udupanej hliny a steny asi do výšky pol metra úplne mokré.“ Páter sa i tu pustil do generálnej opravy priestorov, ktoré to už nutne potrebovali. V Handlovej však nepobudol dlho. Po prevrate vrátili redemptoristom farnosť na Starých Horách, kam páter Bednárík

Prímičná omša redemptoristu Ivana Flimela z Neďozier - Brezian, 1992 (archív Boženy Humajovej)

v apríli 1990 odišiel. Dal tu do poriadku faru a opravil aj tamojšie pútnické miesto - Studničku. Premiestnil vodovodné potrubie a dal naň štyri ventily, čím sa urýchlilo naberanie vody pútnikmi.

V roku 1993 sa stal správcom farnosti v Úľanke, od roku 1994 vypomáhal na fare v Kechenci pri Košiciach. Jeho posledným pôsobiskom sa stal Charitný domov v Rúbani, kde sa stal duchovným otcom rehoľných sestier. Ale i odtiaľ chodil neustále pomáhať spolupratom pri konaní ľudových misií či spovedať na Staré Hory. To sa mu stalo osudným.

*Petka, keď budeš mať
rada Ježiška,
On ňu bude mať
ešte viac rád.*

P. Jozef Bednárík

„Pán Boh už asi povedal - stačilo!“ zaznelo na pohrebe z úst odchovanca pátra Bednáríka, redemptoristu a neskoršieho trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka. Páter Bednárík totiž toho vo svojom živote vykonal ozaj veľa. „Jeho snaživosť a pracovitosť oslovila mnohých,“ dosvedčuje aj organistka z kostola piaristov Alica Karpišová. „Mal otcovský prístup k miništrantom, úctu k chorým. Riadil sa heslom: Všetko na česť a slávu Božiu! Veľmi nás tešila spolupráca medzi ním a kňazmi z farského kostola.“

Páter Bednárík je pochovaný na Starých Horách. Napokon zostal v hrobe redemptoristov sám - rehoľa už totiž v tejto obci nepôsobí. No miesto jeho odpočinku z času na čas navštevujú vďační ľudia, ktorí naňho nezabúdajú. A to nielen z Prievidze. Pomodlia sa za dušu zosnulého pátra - a možno tak trochu poprosia o príhovor i jeho. Človeka, ktorý z plného srdca veril tomu, čo raz i mne samej ešte ako malému dievčatku napísal do pamätníka: „Petka, keď budeš mať rada Ježiška, On ňu bude mať ešte viac rád.“

Pripravili: Petra Humajová a Anna Gálová

Všetkých, ktorí by sa chceli podeliť o svedectvo z pátravho života, prosíme o zaslanie príspevkov na adresu redakcie.

Na svätej omši si spomenuli na pátra Bednáríka

V nedeľu 2. apríla odslúžil sv. omšu o 9:30 u piaristov v rámci Kalazanského jubilejného roka už tretí host', páter Stanislav Šimkovič SchP. Páter Stanislav je rodákom z Prievidze a momentálne pôsobí ako rektor kolégia piaristov v Trenčíne.

Sv. omša bola obetovaná za zosnulého pátra Jozefa Bednáríka, ktorého 20. výročie tragickej smrti si v tieto dni pripomínáme. Páter Stanislav bol vo svojej homílii osob-

ný. Vyzdvihol osobnosť pátra Bednáríka i to, čo si na ňom vážil: „Obetavo slúžil nielen v tomto kostole, ale aj v iných. Vysluhoval sviatosti, navštevoval chorých. Snažil sa budovať nielen stavby, ale i živé spoločenstvo veriacich ľudí, ktorí by cítili, že Kristovo poslanstvo je potrebné šíriť ďalej. Pre toto si ho ľudia pamätajú dodnes,“ povedal.

-ph-

Foto: Štefan Kollár (na str. 2)

Dnes na slovíčko so skautkou Máriou Šimkovou

Vít'azstvom pre človeka je, keď vyhrá sám nad sebou

Má 86 rokov, tri deti, šesť vnúčat a tri pravnúčatá. Mária Šimková sa narodila v Prievidzi, kde strávila prakticky celý život. Do školy chodila na prievidzské gymnázium, na ktorom aj zmaturovala. Na vysokú školu nešla, z kádrových dôvodov. S deťmi ostala doma až kým išli do školy. Potom začala pracovať v Dome detí a mládeže. Pri krátkom obnovení skautingu v Prievidzi v roku 1968 bola vodkyňou včielok. Po Nežnej revolúcii v roku 1990 aktívne pracovala pri obnovovaní skautingu v Prievidzi. Bola zástupkyňou okresného i zborového vodcu Tibora Sokola a až do roku 1998 viedla 1. roj včielok, teda najmladšie skautky. Je nositeľkou najvyššieho vyznamenania v Slovenskom skautingu - Radu strieborného trojlístka, ktoré sa udeľuje za vynikajúce zásluhy o skautské hnutie a zároveň mnohoročnú prácu v skautingu, za príkladné osobné a morálne postoje a vernosť skautským ideálom.

Skauti a skautky si ako bratia a sestry medzi sebou tykajú bez ohľadu na vek. Aj v tomto rozhovore som sa preto rozhodol i napriek vekovému rozdielu sestre Maňke, ako ju skauti familiárne volajú, tykať.

▪ Kedy a ako si sa dostala ku skautingu?

Skauting sme založili pri štúdiu na prievidzskom gymnáziu s profesorom Štefanom Sámelom. Bol náš katechéta aj skautský vodca. To sú moje najmilšie spomienky. Bolo tam mnoho dobrých profesorov, ktorí sa vedeli aj v ťažkých časoch postaviť na stranu pravdy. Prievidza dovtedy dievčenský skauting nemala. Až do súčasnosti sme ostali skautkami z toho obdobia v kontakte. Tri z nich sa donedávna stretávali v našom oddiele.

▪ Skauting má vyše sto rokov. Napriek tomu, že sa svet mení, stále dokáže zaujať tisíce mladých ľudí na celom svete. Čím je podľa teba taký výnimočný?

Skautské morálne hodnoty ostávajú stále hodnotami, ktoré nič neprekoná a nič nevygumuje. Aj keď ich na čas zakryje konzum, a tie podmienky, v ktorých teraz deti vyrastajú. Majú toľko negatívnych podnetov, koľko sme my nemali. Ťažko sa to posudzuje alebo porovnáva. Skauting rozhodne trvá pre tie hodnoty. Keby ich nemal,

keby sa tie hodnoty pustili, už by to nebol skauting a rozpadlo by sa to. Samozrejme, patria k tomu skautské aktivity. Ale tie sú len prostriedkom na dosiahnutie cieľa.

▪ Často sa hovorí o tom, že dnešná mládež je úplne iná a horšia ako kedysi. Súhlasíš ako dlhoročná vychovávateľka s takým názorom?

S tým teda rozhodne nesúhlasím. Mládež je rovnako dobrá, ako bola aj voľakedy. Nevidím v tom rozdiel. Len tie podmienky, v ktorých žije, sú krutejšie pre jej výchovu. V deťoch to dobré určite stále je v rovnakej miere ako kedysi, a dá sa to teda prebúdzat' i rozvíjať. Nedávno ma mladá slečna pustila v rade na spoveď pred seba, i keď vedela, že ona sa už pred svätou omšou vyspovedať

asi nestihne. Mladí ľudia stále vedia byť vnímaví a láskaví, rovnako ako voľakedy.

▪ **Medzi skautmi sa hovorí, že ak je raz niekto skautom, ostáva navždy skautom. Ako skautuješ v takomto pokročilom veku?** Rozhodne to už nie je také aktívne ako kedysi. Ale keď vládzem, ešte stále zájdem na schôdzku nášho oldskautského oddielu. Naďalej som aj seniorkou zboru nositeľiek Radu strieborného trojlístka. Spolu s ďalšími siedmimi nositeľkami tohto skautského významu komunikujeme s náčelníctvom Slovenského skautingu. Žiaľ, už nemôžem chodiť na všetky stretnutia, pretože mi to zdravie nedovoľí. A dobrý prostriedkom je aj modlitba. Za skauting sa veľa modlím. Tak som to robievala aj voľakedy, keď sme išli na tábor. Mala som doma v zálohe rodičov, ktorí sa modlili za tábor, aby dobre dopadol, aby ho Pán Boh chránil. To isté robím teraz ja - modlím sa za skautov, aby ich Pán Boh požehnal, aby nezišli zo správnej cesty, a ak aj zídu, aby sa vedeli vrátiť.

▪ **Témou tohto čísla Bartolomeja je víťazstvo. Podarilo sa ti niekedy niečo vyhrať?** To veru nie. Nikdy som ani nepodávala nejaké Športky, ani som nekupovala lósy, pretože som na to veľmi neverila. Ak sa mi podarilo vyhrať, tak mne samej nad sebou. Najmä v tomto veku je s tým už problém. Víťazstvom pre človeka je, keď vyhrá sám nad sebou, nad svojím egoizmom a dokáže viac myslieť na druhých ako na seba.

▪ **Vychovala si niekoľko generácií skautiek v Prievidzi. Sú to už roky, mnohé z nich už vyrástli. Spomenú si niekedy na teba?** Viaceré dievčatá sú so mnou dodnes v kontakte. Nedávno navrhli, aby sa skautky, ktoré boli aktívne v Prievidzi v deväťdesiatych rokoch, u nás stretli. Bolo to veľmi milé stretnutie, prišli už s deťmi, hrali sa tu. Zaspomínali sme si... No a potom najčastejšie dostávam svadobné oznámenia. Na takéto skautské svadby sa snažím ísť, ak môžem. Potom o nich píšeme aj v kronike. A stáva sa mi aj to, že ma niekto po skaut-

sky na ulici pozdraví, tak sa, samozrejme, odzdravím, ale veru si hneď neviem spomenúť na meno, všetci sme sa za tie roky zmenili.

▪ **Blíži sa Veľká noc. Ako ju prežívaš? Máte nejakú rodinnú tradíciu?**

Sviatky prežívame v pokoji. Stretne sa s rodinou. Nejaké zvláštne rodinné tradície nemáme. Kým boli deti malé, samozrejme sa chodilo kúpať, ale už sa to zúžilo na takú rodinnú návštevu. Každý už má svoju rodinu. Zvyčajne prídu celé rodiny, vnúčatá i pravnúčatá, takže rodičia sa musia venovať deťom, a ja som už trochu viac v úzadí.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko
Autor je skautský vodca 14. zboru Prievidza.

Foto: archív Márie Šimkovej

Stretnutie skautiek, ktoré skautovali v deväťdesiatych rokoch v Prievidzi. Máriu Šimkovú spolu navštívili.

Mária Šimková na schôdzke oldskautov.

Baránkova svadobná hostina: Zvíťazil Baránok alebo Lev z Júdu?

V Knihe sa píše:

Potom som počul akoby hlas veľkého zástupu a ako hukot mnohých vôd a ako rachot mocného hromobitia, ktorý volal:

„Aleluja! Lebo začal kralovať Pán, náš všemohúci Boh.

Radujme sa a plesajme, vzdávajme mu slávu,

lebo nadišla Baránkova svadba a jeho nevesta sa pripravila.

A smela sa obliecť do čistého, skvúceho kmentu;

ten kment sú spravodlivé skutky svätých.“

Potom mi povedal:

„Napiš: Blahoslavení sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovu svadobnú hostinu!“ (Zjv 19,6-9)

Eucharistia je plne „odhalená“ v knihe Zjavenia ako Baránkova svadobná hostina. Na nej vstupuje Baránok do najosobnejšieho a „najintímnejšieho“ vzťahu so svojou nevestou Cirkvou a s každým jedným jej členom. Skrže Cirkev a jej Obetu, ktorú jej zanechal jej Veľkňaz, môžeme splynúť s Kristom. Zjednotiť sa s ním najužším spôsobom, aký je možný. Povedal by som, že to znamená „ešte viac“ ako „obliecť si Krista“. Ide o mystické manželstvo našej duše s Kristom. Ide o predtým nepredstaviteľnú vec. Ak sme krstom včlenení do Cirkvi, sme s Kristom jedno telo, podobne ako je to u manželov.

Lúboštný príbeh

Celé dejiny sú lúboštným príbehom Krista a jeho Cirkvi, ktoré sa prirodzene završia na svadbe. Kristus ako ženích dvorí Cirkvi po celý ten čas, a ona je šťastná, že má takého obetavého snúbenca, ktorý by za ňu dal aj život. A aj to robí.

Podobne ako Adam pozerá na Evu, Nový Adam hovorí svojej Cirkvi: „*Toto je konečne kost' z mojich kostí a telo z môjho tela*“ (Gn 2:23). Ved' Cirkev je zároveň jeho nevestou i jeho Telom, pretože podobne ako v manželstve sú muž a žena dvaja v jednom tele, Kristus založil obetu Eucharistie, „*aby všetci boli jedno, ako ty, Otče vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás*“ (Jn 17,21) Tentoraz však ide o telo duchovné a nie telesné, takže „*kto sa spája s Pánom, je s ním jeden Duch*“ (1 Kor 6,17).

Áká je Kristova najväčšia túžba? Jeho túžba je doviest' všetkých na svoju svadobnú hostinu. Ak sa mu nepodarí všetkých, je to len kvôli našej slobodnej vôli, ktorá je však pri rozhodovaní podstatná a nevyhnutná. Tento Kristov úmysel by sme si mali veľmi vážiť, pretože v hriechu sme si už dávno zaslúžili niečo iné; ale Kristus je Láska a tá chce bojovať aj o stratených. On je Ženích, čo túžobne očakáva svoju Nevestu, lebo miluje. A teda aj pre nás platia tie roztúžené slová, ktoré povedal apoštolom: „*Veľmi som túžil jest' s vami túto paschu, veľkonočného baránka*“ (Lk 22,15). Pod' na moju hostinu lásky!

Baránkovo víťazstvo

Nakoniec si dáme otázku, prečo je táto záverečná hostina Baránkova. Prečo Ján používa pre Ježiša titul Baránok, prečo nepoužíva iný titul, napr. Kráľ, Vojvodca alebo Lev z Júdu (Zjv 5:5). Prečo nie „Levia svadobná hostina“?

Je to preto, lebo Boh chce zjaviť veľmi dôležitú vec. Nech toto pozvanie prenikne naše srdce. Čo vyznačuje Leva a čo Baránka? Leva akýsi nepokoj, výbušnosť, možno agresivita a dobýjanie. Baránka miernosť, trpezlivosť a pokoj. To je podstatné.

Ježiš je nositeľom pokoja. Áno. Baránkovo víťazstvo je víťazstvo pokoja nad chaosom, násilím a pýchou. On neničí, on nevraždí, neraduje sa nad mŕtvolami; on tých, ktorí neprijmú jeho Obetu, aby zakryli svoje hriechy jeho svätou krvou pred svätým Bohom, teda ktorí sa nechcú

zachrániť, nezničiť. Neurobí to tak, že by ukončil ich existenciu, ale - keďže nemôžu byť v spoločenstve (trikrát, dokonale) Svätého, idú „len“ do zatratenia. Hrozné, ale spravodlivé.

Spravodlivý sudca

Baránok je sudca, ktorý súdi a bude súdiť „pohľadom“: nekajúci hriešnik sa nevydrží dívať do jeho čistých očí. Bude súdiť tým, že ukáže rany na svojich rukách: „Ja som urobil pre teba toto, dal som všetko. A ty čo? Ako si reagoval alebo teraz zareaguješ? Aká bude tvoja odpoveď na tieto moje rany, ktoré som podstúpil kvôli záchrane tvojej duše? Nechal som si ich ako ozdoby svojho tela. Červené rubíny na mojom oslávenom tele. A keď si sa počas života tváril, že ich nevidíš, a podľa toho si žil, tak aspoň teraz... na konci... Prijmeš? Je to jediná cesta tvojej záchrany. Prijmeš moju Obetu? Áno? Nie?“

Pán Ježiš nie je taký sudca, že by vedľa neho stál kat s mečom. Ak pracuje mečom, tak mečom Ducha, ktorým je Božie slovo. „Len“ takýto a nie iný meč používa! Tento meč na oddelovanie pravdy od lži „vychádza z jeho úst“. Nie je to „meč zo železa“. Ten meč je Slovo Pravdy. Ale to má moc, ktorú musí uznať každý. Každý sa musí pred ňou skloniť.

Apokalypsa nám hovorí, že Ježiš je až do samého špiku Baránok. Je do samého konca Baránok. Ten istý Baránok, ktorý nevrátil úder veľkňazovmu sluhovi, keď ho uderel po tvári, ale „len“ povedal: „*Prečo ma biješ?*“ (Jn 18,23) On nezúril, netrhal sa, akoby reagoval lev v sieti, ale ako „ovca, čo onemie pred svojím strihačom, ani neotvoril ústa“ (Iz 53,7) - obetoval sa za nás, aby nás kúpil svojou láskou, aby sme mu patrili nie kvôli strachu a moci, ktorú má

Foto: mojpribeh.sk

nad nami, ale kvôli tomu, že nás miloval. On sa rozhodol obetovať sa a zostal dokonca svojmu rozhodnutiu verný.

Ako Melchizedech (*Malkicedek*) bol kráľ starého Salema, z ktorého sa vyvinul Jeru-salem, mesto pokoja, tak Baránok je Knieža pokoja Nového Jeruzalema. On stál pred Pilátom v *prípravný deň pred Paschou, okolo poludnia* (porov. Jn 19,14), lebo práve na poludnie začínali kňazi zabíjať veľkonočné baránky. A on bol ten dokonalý Baránok, ktorý sa dobrovoľne obetoval. To bol čas, pre ktorý prišiel na zem, čas Baránka. On nás pozýva a volá do nebeskej Svätyne, ktorá zostupuje na zem zakaždým, keď sa tam slúži liturgia Eucharistie. Volá nás Baránok - rozlomená Hostia. Nad nenávisťou a pýchou Nepriateľa zvíťazil Baránok a jeho pokora.

Štefan Patrik Kováč

Štefan Patrik Kováč (1970) - je autorom duchovnej literatúry (knihy Život v Božom požehnaní, Toto je skutočná Afrika, Sviatky Boha, Život nie je ľahký) a učiteľom. Venuje sa teologickým témam a stavu kresťanstva doma i vo svete; vystupuje v spoločenstvách a na akciách kresťanov. Je ženatý, má päť detí.

Na okraj...

Tri otázky Monike Pišovej, majsterke Slovenska v maratóne

Chodí do školy na bicykli, učí telesnú výchovu, náboženskú výchovu a latinčinu, vyštudovala aj gréčtinu. Energická, vždy ochotná pomôcť, vytrvalá. Posledná z vymenovaných vlastností je pre ňu najtypickejšia. Nikdy sa nevzdáva. Svojou pevnou vôľou môže ísť každému príkladom. No pretože sa tým veľmi nechváli, mnohí o jej úspechu ani nevedia.

1

Športuješ od malička. Napriek tomu si objavila beh na dlhé trate až neskôr. Ako?

K behu ma priviedla moja staršia dcéra Kristína, ktorá mala túžbu venovať sa behaniu vážnejšie. Ako starostlivá mama som ju občas sprevádzala na atletické tréningy a popri nej som len tak behala na dráhe. Paradoxne, ona teraz len tak občas behá na dráhe a ja trénujem a pretekám.

2

Aká bola tvoja cesta k víťazstvu?

Žiadny úspech sa nerodí ľahko. Chce to čas, zaniietenosť a trpezlivosť. Úspechy v športe tiež neprichádzajú hneď a bez driny. Sú chvíle, keď „bolí celý človek“, a obuť maratónky a vybehnúť si vyžaduje naozaj pevnú vôľu. Nabehám vyše 1000 km ročne. Behanie však nie je pre mňa len tréning, ale aj intenzívne zážitky, stretnutia s priateľmi, spoznávanie svojich limitov a relax.

3

Čo znamená pre teba ako ženu - manželku, matku, učiteľku - úspech v športe?

Na majstrovstvách SR v maratóne nie sú na žiadne kategórie. Tam sa nehladí na vek. Pretekajú mladé so „starými“. Práve preto to bolo pre mňa niečo neuveriteľné. Svoje úspechy však nejako nepreceňujem. Nakoniec, málokto o nich aj vie. Žiadna medaila, ani tá najvzácnejšia, nikomu neprinesie trvalé uspokojenie a šťastie. Keď stojíte na pódiu a všetci vám tleskajú, je to krásny pocit, ale prchavý. Dôležité je, čo si človek odnesie natrvalo v sebe. Moja rodina mi, samozrejme, fandí a teší sa so mnou. Je určite fajn, keď je učiteľ zapálený za svoj predmet. U mňa to platí na 100 %, a preto verím, že to niektoré deti aj inšpiruje k športovaniu.

Pripravila: Elena Blašková

Foto: archív Moniky Pišovej (prvá sprava)

Čo považujete za svoje najväčšie víťazstvo?

Každý z nás sa nachádza v rozdielnom období života, a preto každý z nás má iné boje a iné víťazstvá. Niekedy stretneme človeka, ktorý bojuje boj veľmi podobný tomu nášmu, a tak zistíme, že nie sme sami. Niekedy sa o svoj boj podelíme s blízkou osobou a víťazstvo je na dosah, už akoby zaistené.

??

Naším spoločným bojom je určite boj so strachom, strachom z toho, čo príde, teda z budúcnosti, alebo strachom zo smrti, z nepoznaného...

Pýtam sa samej seba, víťazíme vôbec? Teda, presnejšie, bojujeme vôbec? Pre priblíženie vám uvádzam pár odpovedí, ktoré som po položení anketovej otázky dostala:

- Nebojujem...
- Nevidím víťazstvá.
- Mám pocit, že prehrávam.
- Ja nevyhrávam, to Boh...

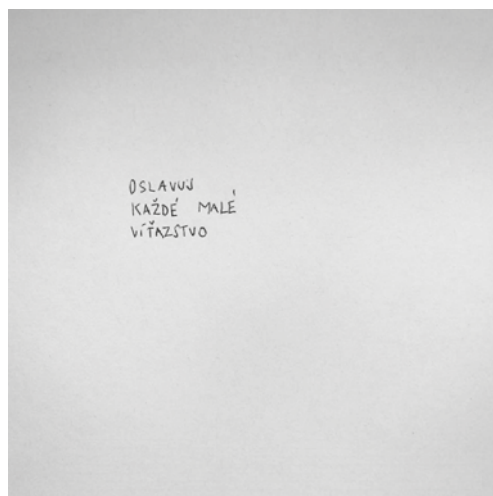
Ako som v úvode načrtla, prítomnosť blízkej osoby má v sebe príchut' víťazstva.

- Za svoje najväčšie víťazstvo považujem svoju rodinu.
- Za momentálne víťazstvo považujem to, že som si pri svojej povahe adoptovala dvojčky.
- Za moje víťazstvo o považujem dar viery v Boha.
- Sebauvedomenie.
- Dar Božej prítomnosti.
- Že som spoznal Pána Ježiša a on ma uzdravil a oslobodil a dal mi duchovnú rodinu...
- Boh ma miluje a zomrel za mňa a tým zvíťazil za mňa nad smrťou.
- Že si ma Pán Ježiš našiel.
- Pán Ježiš.

Víťazné odpovede v sebe skrývajú a zároveň odkrývajú tajomnú potrebu vzťahu, ktorá je v každom z nás. S Ním nie sme sami, aj keď sme sami, a bez Neho sme sami, aj keď sme s niekým. Dar viery nás vedie k životu, k otvoreniu sa neznámemu, no s dôverou, pretože hoci „nikto z nás Boha nikdy nevidel“, predsa vieme, že „Boh je láska“ a s láskou sa už stretol každý z nás.

Za odpovede ďakuje Žofia Hakošová

Foto: facebook

??

L'ahkost' krídel

Považujem za dôležitú vec v živote potešiť akýmkoľvek spôsobom iného človeka v čase, keď má na radosť pramálo dôvodov. Nie je to hrdinstvo, dokonca ani múdrosť. Je to „len“ krátky, a predsa tak vzácny nádech a výdych života. Veľavravný úsmev duše bez zbytočných slov... Poznanie, že aj kríž nám ponúkne ľahkosť krídel.

Veronika Hoffmannová

Vít'azstvo Mateja Tótha

Minulý rok sa páter Marek Kotras SchP, motivovaný blížiacimi sa olympijskými hrami, rozhodol napísať niekoľkým slovenským športovcom a získať aspoň od niektorého z nich výpoveď, čo všetko musel obetovať, aby niečo v živote dosiahol. Toto svedectvo malo byť použité ako motivácia v blížiacom sa letnom tábore, ktorý sa mal konať práve počas olympijských hier. A čuduj sa svete, ozval sa mu budúci olympijský víťaz - Matej Tóth, ktorý si na odpoveď našiel čas i v čase vrcholiacej fázy prípravy. Pri príležitosti témy tohto čísla Bartolomeja - témy „vít'azstvo“ - ponúkame jeho slová dnes i vám.

Ahojte, kolegovci!

Je skvelé, že ste sa tu takto zišli. O to viac ma mrzí, že nemôžem byť osobne s Vami a podeliť sa o moje skúsenosti.

Možno si poviete, čo na tému prekážky a nezdary by Vám mohol rozprávať majster sveta - veď jemu predsa všetko muselo ísť samo a padalo z neba. Netvrdím, že som nemal a nemám v živote šťastie. Ale to ani zďaleka nestačí a zadarmo neprišlo nič. Všetky úspechy sú dielom tvrdej roboty, cieľavedomosti a vytrvalosti. Aj ja som bol tínedžer a mal na výber, či pôjdem v piatok večer s kamarátmi do mesta „žúrovať“, alebo sa poriadne vyspím a v sobotu odtrénujem kvalitný tréning. Ja som si vybral to druhé.

Aj teraz to stojí veľa úsilia, rozlúčiť sa s manželkou a mojimi dcérami a odísť na 4 týždne na druhú stranu planéty na sústredenie. Nehovoriac o tom, že z 9 týždňov pred OH budem doma len 6 nocí. Naše deti si už zvykli, že cez prázdniny ocka veľmi nevidia. Ale bez sústredení a tvrdej roboty na nich by neboli ani víťazstvá a medaily.

Vidíte, za úspechom sa skrýva veľa práce, odriekaní a obetí. Aj keď ja osobne to tak negatívne nevnímam. Nie som žiadny obetný baránok. Teším sa z každého dňa, keď môžem trénovať, a vďaka podpore doma zvládame aj dlhé odlúčenia bez toho, aby ma to psychicky vyčerpávalo. Preto sa ku každej prekážke stavajte pozitívne, veď dopredu nikdy neviete, či aj niečo na prvý pohľad negatívne nebude nakoniec na niečo dobré.

Držím Vám palce a pozdravujem Vás z Brazílie, kde ma už o pár dní čaká olympijský štart.

Matej Tóth

Rozpis liturgických slávení počas Veľkej noci 2017 v Prievidzi

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintor.)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
Zelený štvrtok 13.4.	18:00 Svätá omša Pánovej večere Poklona do 21:00	22:00 Krížová cesta	18:30 Svätá omša Pánovej večere	18:00 Svätá omša Pánovej večere Poklona do 20:30
Veľký piatok 14.4.	8:00 Liturgia hodín 8:30 Krížová cesta 15:00 Obrady utrpenia a smrti Pána Po obradoch poklona pri Božom hrobe (celonočná adorácia)	17:00 Gréckokatolícke obrady Veľkého piatku (veľká večiereň s uložením pláštenice do hrobu)	18:30 Obrady utrpenia a smrti Pána	10:00 Krížová cesta 15:00 Obrady utrpenia a smrti Pána Poklona krížu do 20:30
Biela sobota 15.4.	8:00 Liturgia hodín (ranné chvály a posvätné čítania) Celodenná poklona pri Božom hrobe do 17:00 (ukončená vešperami) 19:30 Veľkonočná vigília	17:00 Gréckokatolícke obrady (veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého)	7:30 Ranné chvály 19:30 Veľkonočná vigília	7:30 Ranné chvály Celodenná poklona do 19:00 (ukončená vešperami) 19:15 vešpery a následne Veľkonočná vigília
Veľkonočná nedeľa 16.4.	Sväté omše: 7:30 (s požehnaním jedál) 9:00 (s požehnaním jedál) 10:30 18:00	5:45 Gréckokatolícke obrady (utieň vzkriesenia) 7:00 Gréckokatolícka sv. liturgia , požehnanie jedál a myrovanie 9:00 Svätá omša	Sväté omše 6:45 (s požehnaním jedál) 9:30 (s požehnaním jedál) 11:00	Sväté omše: 8:00 (s požehnaním jedál) 10:00 (s požehnaním jedál) 18:30 vešpery 19:00
Veľkonočný pondelok 17.4.	Sväté omše: 7:30 9:00 10:30 18:00	Svätá omša 9:00 10:30 Gréckokatolícka sv. liturgia	Sväté omše: 6:45 9:30 11:00	Sväté omše: 8:00 18:00

Spovedanie pred Veľkou nocou:

Kvetná nedeľa 9.4.: všetky prievidzské kostoly okrem mariánskeho od 14:00 do 18:00 (prestávka 16:00 - 16:15)

Veľký týždeň: pondelok - streda (10.4., 11.4., 12.4.) od 10:00 do 17:00 v Kostole sv. Bartolomeja (farský kostol)

Nahrávanie

6. 3. 2017

Dnes cestujem do Ostravy, kde máme spolu s kolegami v televíznom štúdiu nahrávať diskusie o nedeľných biblických textoch. Aj keď to nebude prvýkrát, mám strach. Nie trému, ale obavu z toho, či trafíme, či sa nám podarí upútať a odovzdať to, čo chceme povedať. Podľa výskumov vnímania médií totiž v televízii hovorené slovo netvorí ani 10 % vnemu - pričom práve ono tvorí jadro našej prípravy, hodiny štúdia a premýšľania. Oplatí sa investovať do tohto malého zlomku?

Pred poslednými prezidentskými voľbami na Slovensku istý politológ - hovoriac o tejto funkcii - vysvetľoval, že v tejto, ako aj mnohých iných životných pozíciách je to obdobné. 90 % tvoria veci protokolu, klasických povinností, ktoré človek musí urobiť. De facto ich ani nevie, ani nemá ako ovplyvniť. Patria k funkcii, nech je ňou poverený ktokoľvek. A tak vlastne volíme len tých 10 %, ktoré ukážu inakosť nášho kandidáta na prezidenta. Tie sú rozhodujúce, a teda dôležité.

Ani dnes väčšina z nás neovplyvní možno aj viac ako 90 % udalostí, ktoré sa dejú okolo nás. Náš úsmev, dobré slovo, podanie ruky, ale tiež príjemný zovňajšok však predsa len môžu mať vplyv na život ľudí - ich náladu, pracovný výkon či postoj k iným; premýšľanie i rozhodovanie. A preto si myslím, že do tých necelých 10 % sa oplatí investovať. A to nielen v televízii.

Vladimír Slovák **rtv:** Zamyslenie na dnešný deň

Živý plot

13. 3. 2017

Živý plot zo smreka sa vraj môže orezávať kedykoľvek, aj keď ideálne je to v januári - čo som opäť zmeškal. Tak som sa do toho pustil minulý mesiac. Nešlo o veľa - o dvadsaťjeden smrekov tvoriacich zhruba desať metrov dĺžky hranice vysokej tri metre. Zdedil som ich po predchádzajúcom majiteľovi mojej chalupy. Nakoľko som plot neošetroval asi štyri roky, práca mi trvala takmer celý deň. Pílením a strihaním to však neskončilo. Orezané konáre a konáriky bolo treba spracovať, čo ma spolu s kamarátmi stálo ešte viac času. Teraz je to však krásne, oplátilo sa.

Nachádzame sa v období pôstu, kedy mnohí chceme zmeniť svoj imidž. Niektorí telesný, ale mnohí aj duchovný. Túžime odrezat' svoje negatívne postoje a vlastnosti, lebo si uvedomujeme, že nás špatia - viaceré aj viac ako štyri roky. Niekedy stačí jeden rez, zanechanie, ľútosť, ospravedlnenie, spoveď. Aj k nemu sa však treba odhodlať, zobrať správne nástroje a nájsť si čas. To, čo v nás tieto veci zanechali, však treba ešte spracovať. A to si často vyžaduje ešte viac času a úsilia. Niečo treba radikálne zahodiť. Niektoré skutočnosti sa ešte dajú použiť, ale v inej forme. Iné musíme jednoducho niest' ako následky hriechu či omylu.

Tak či onak sa do toho oplatí ísť. Budeme totiž krajší ľudia.

Rovnodennosť

20. 3. 2017

Bude to dnes o 11.29. To je presný čas jarnej rovnodennosti. Ako dobre vieme, tento termín neznamena rovnakosť dní, ale rovnakú dĺžku dňa a noci. Aj keď neviem, ktorej ☺: či tej, čo je už za nami, alebo nasledujúcej, z pondelka na utorok.

Okrem iných definícií rovnodennosti, hovoriacich najmä o zemskej osi a ekliptike, ma zaujala i táto: „Poloha Zeme voči Slnku v dnešný deň spôsobuje, že je severná i južná pologuľa ožarovaná rovnako intenzívne.“ Pripomenula mi totiž Ježišov výrok o Božej láske: „Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých i nespravodlivých.“

Ježiš používa tento obraz ako motiváciu na to, aby sme túžili dosahovať obdobnú dokonalosť, a to najmä vo vzťahu k ľuďom. Hovorí: „Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých i nespravodlivých.“

Nuž, nie je to ľahká výzva. K jej naplneniu máme v bežnom živote ďaleko. Pre niektorých máme slnka úsmevu, dobrého slova či pomoci oveľa viac ako pre iných. Ani zďaleka nesvietime na všetkých - či všetkým - rovnako.

Čo keby sme sa o to pokúsili aspoň dnes, v deň rovnodennosti? Alebo aspoň na jednu minútu, o 11.29.

Rádio Slovensko **rtv**: vysiela každý pondelok 5:20 hod.

Letný čas

27. 3. 2017

Zase tma! V ostatných týždňoch sa v tomto čase už brieždilo, hoci aj oficiálny východ slnka bol aj v sobotu až o 5.25. Dnes je to však ešte neskôr, až o 6.21! A je opäť tma. Asi nie som sám, komu to vadí. No pravdupovediac, dlhé večery mi zas vyhovujú a už sa na ne teším.

Zvažujúc všetky pre a proti zmene zimného času na letný som si uvedomil dve dôležité skutočnosti. 1. Ani zimný, ani letný čas presne neodrážajú čas prirodzený, slnečný. Poludnie by totiž malo byť presne o 12.00 a východ slnka i jeho západ by od neho mali byť vzdialené rovnako. V deň rovnodennosti - minulý pondelok - však slnko vychádzalo o 5.36 a zapadalo o 17.56. Teda poludnie nebolo o dvanásť, ale o 11.46. Pri dnešnom západe o 19.07 poludnie vychádza o 12.44 v Banskej Bystrici, o 12.35 v Košiciach a o 12:49 v Bratislave.

2. Spoločný čas patrí medzi najdôležitejšie spoločenské dohody. Umožňuje fungovanie dopravy; nástupy do práce či školy; spoločenské, kultúrne, športové i náboženské podujatia, atď. Keby sme všetci fungovali podľa prirodzeného slnečného času, alebo dokonca podľa svojho osobného, biologického, naša technika a asi aj celá kultúra by skolabovala. Osobné pocity tu jednoducho musia ustúpiť. Nielen pre dobro spoločnosti, ale aj pre dobro nás samých. Ved' aj nám by vadilo, že kolega nás prišiel do roboty vystriedať nie o šiestej, ale o pol ôsmej, lebo to bol „jeho čas“.

A tak napriek ťažkému vstávaniu do tmy si poviem - ako dobre, že máme spoločný čas.

Kalazanský jubilejný rok

V rámci Kalazanského jubilejného roka sme sa pre Vás rozhodli pripraviť sériu dvanástich svedectiev - povzbudení od ľudí, ktorí mali či majú možnosť prežívať svoj život v blízkosti piaristov a čerpať z charizmy ich rehole. Príbehy týchto ľudí sú zároveň pomyselnou kyticou vďaka pre všetkých piaristov, ktorí v našom meste pôsobili či stále pôsobia.

Dnes vám svoj príbeh za deti vyrastajúce na detských svätých omšiach pátra Jána Lichtnera SchP vyrozpráva jedno z nich - dnes už dospelý muž Miroslav Baláž.

Na detské sväté omše som chodil veľmi rád

Prvýkrát som sa do kontaktu s piaristami dostal vďaka mojej mame a babke ešte ako malé dieťa. Ony ma brávali na sväté omše do piaristického kostola. Kostol, jeho výzdoba a atmosféra v ňom na mňa zapôsobili už v útlom veku a toto miesto som si rýchlo oblúbil.

Keď prišiel do Prievidze páter Ján Lichtner a začal slúžiť detské sväté omše, bolo to pre nás, deti, niečo výnimočné. Vládla na nich vždy veľmi pozitívna, milá, veselá a zábavná atmosféra. Chodil som na ne rád a cítil som sa tam dobre. Páter Ján nám hral na gitare, spieval a čítal nám svoje rozprávky. Brožúrky s nimi, ktoré tu deťom rozdával, ešte stále mám a vraciam sa k nim už spolu so svojím synovcom.

Modliť sa i miništrovať

Postupne som sa vďaka svojim kamarátom dostal aj k miništrovaniu. Po tejto službe som túžil snáď od prvého momentu, ako som sa dostal na svätú omšu. Aj ja som chcel „pomáhať“ kňazovi. Miništranti ma vzali medzi seba a zasvätili ma do tajov miništrovania. Živo si spomínam na to, aký som bol šťastný a ako zodpovedne som bral túto svoju novú úlohu. Vystavili mi dokonca aj miništrantský preukaz. Ten môj pochádza z roku 1993, miništrujem už teda viac ako 24 rokov. Páter Ján pre nás robieval aj detské po-

poludnia. Deti deťom, kam som tiež veľmi rád chodieval. Deti sa tu stretávali, spievali si a recitovali, ale hlavne sa spolu dobre zabávali. Trebárs aj na maškarných plesoch, kde sa každý z nás zjavil nejako zamaskovaný.

Miništrovanie sa so mnouťahlo počas celej základnej, strednej, ale i vysokej školy. Ako som rástol, rástla i moja vier. Vnímam to tak, že práve prostredníctvom detských svätých omší sa začal formovať i môj vzťah k Bohu. Na jednej z nich nám páter Ján rozdával „horčičné zrnká“ a citoval pri tom z Písma: „*Keď ho sejú do zeme, je najmenšie zo všetkých semien na zemi. Ale keď sa zaseje, vzíde, prerastie všetky byliny a vyháňa veľké konáre, takže v jeho tóni môžu hniezdiť nebeské vtáky.*“ Horčičné zrnko od pátra Jána mám doma odložené dodnes.

Každý z nich bol výnimočný

Musím však povedať, že každý jeden páter, s ktorým som u piaristov prišiel do kontaktu, ma v živote viery posunul o kus

d'alej a každý jeden z nich mi odovzdal veľa zo svojej pokory a múdrosti.

Samozrejme, ako prvý sa mi v spomienkach vďaka detským svätým omšiam a popoludniam Deti deťom vynára páter Ján Lichtner. Mám pred očami jeho smutno-veselé oči i milú tvár. Bol veľmi kamarátsky a obetavý. Pamätám si ho s gitarou v ruke, ale i na bicykli, na ktorom často chodil po našej ulici (a náš pes Zoro ho pri tom naháňal). Vídal som ho však aj veľmi unaveného po náročnej fyzickej práci, ktorú robil kvôli príprave priestorov na znovuo tvorenie piaristickej školy. Často prišiel na večernú svätú omšu po celodennej práci so zbijačkou. Jeho húževnatosť, obetavosť a láska k deťom bola nekonečná.

U pátra Pavla Kollára si spomínam najmä na jeho sčítanosť a múdrosť. Všetko, čo robil, „odsýpalo“ rýchlo, dynamicky. Vďaka jeho estetickému cíteniu a láske k histórii bola v čase jeho pôsobenia v Prievidzi vytvorená brožúrka o piaristickom kostole, ktorá je zdrojom cenných informácií o tomto mieste dodnes.

Páter Alojz Orlický bol veľmi pokojný, pokorný a zároveň dôstojný; páter Vojtech Dávid zas otvorený, úprimný a priateľský. Páter Tomáš Hud'a bol typický vodca a praktik, pragmatik bez zbytočných slov, muž činov. Páter Juraj Ďurnek ma oslovil svojou úžasnou charizmou a kázňami plnými múdrosti.

Nespomenul som ešte jedného pátra, pátra Jána Hríba. Ten bol - samozrejme i s ostatnými pátrami - veľkou oporou mojej rodiny po autonehode, ktorá sa mi stala pred štyrmi rokmi. V prvé mesiace po nej som svet okolo seba ani nevnímal. Boli to práve pátri piaristi, ktorí sa za mňa neustále modlili a podržali i mojich najbližších.

Som rád, že som mohol vyrastať práve u piaristov. Dali mi toho do života nesku točne veľa, za čo im nesmierne ďakujem. Rád u nich miništrujem dodnes.

Miroslav Baláž

Foto: Roderik Weissabel

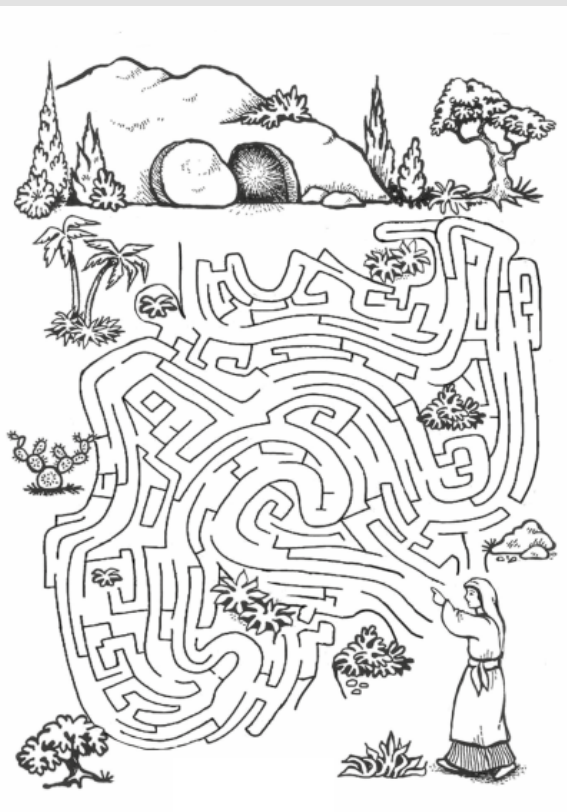
Milé deti,

Pán Ježiš onedlho vstane z mŕtvych. My sme sa spoločne 40 dní pripravovali na túto veľkú udalosť vyplňaním našej pôstnej cesty. Podíme teraz spoločne s Máriou k hrobu Pána Ježiša. Pomôžete jej nájsť správnu cestu?

Evka

Rubriku PRE DETI pripravuje Eva Cagánová

Foto: www.bijbelidee.nl

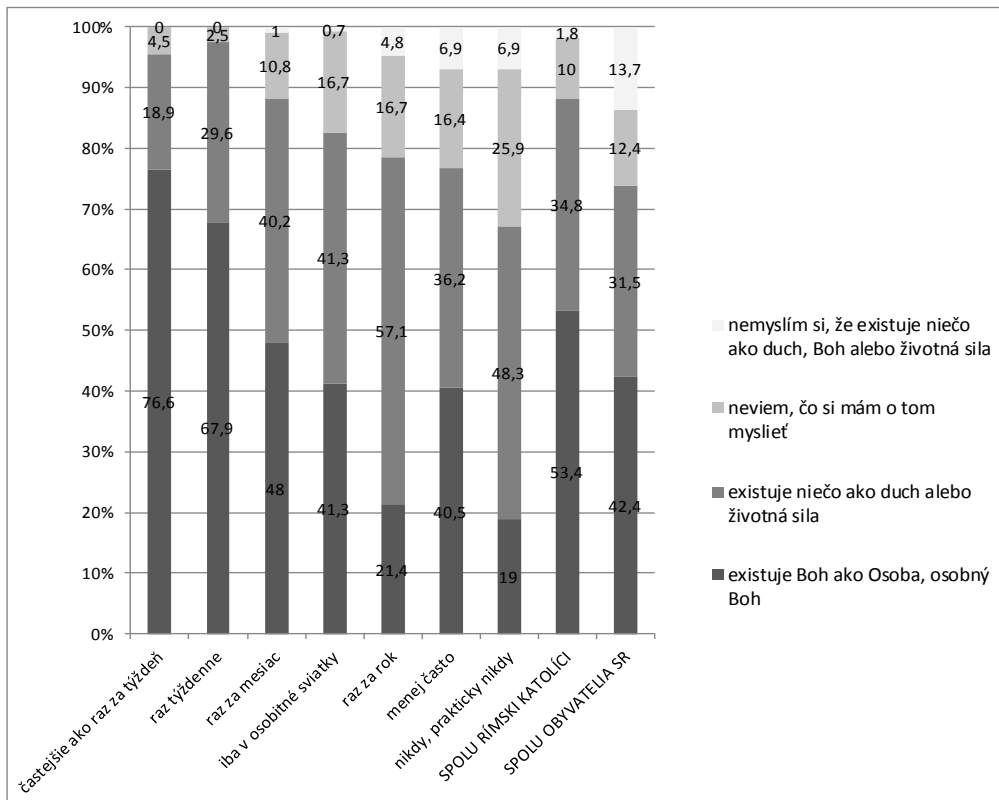
V akého Boha veríme

„Spoznať neviditeľného Boha je veľkou úlohou ľudského ducha. Mnohí sa jej zľaknú. Mnohí nechcú poznať Boha aj preto, lebo by potom museli zmeniť svoj život. Kto hovorí, že otázka Boha nemá zmysel, zjednodušuje si to.“ (Youcat 5)

Úloha spoznávať Boha

Náboženstvo sa v najširšom zmysle definuje ako nejaký druh vzťahovania sa ľudí k posvätným veciam. O tom, čo je vlastne týmto posvätnom, či a nakoľko je nadprirodzené a aké má vlastnosti, sa vedie rozsiahla debata. Táto nevyplýva len z historického faktu existencie rôznych náboženstiev, ale aj z toho, že ono vzťahovanie sa ľudí k posvätnu si vyžaduje rozumovú aktivitu, čiže ochotu a schopnosť človeka poznávať, ktorá je u každého iná. Aj keď sa v dnešnom zmenšenom, globalizovanom svete vášnivo

diskutuje o tom, Boh ktorého náboženstva je pravým Bohom, pravda je taká, že úplné poznanie Boha je pre ľudí nedostupné. Jednotlivé náboženstvá poskytujú len určitý súbor doterajšieho poznania a naznačujú cestu, ktorou by sa veriaci mali uberať pri svojom náboženskom poznávaní. **Kresťanstvo** v tomto ohľade zdôrazňuje svoju výnimočnosť, keďže ako jediné je **náboženstvom zjaveným**, a teda je založené nielen na tom, k čomu dospelo ľudské poznávanie, ale hlavne na tom, čo o sebe ľudom zjavil samotný Boh.

Odpovede obyvateľov SR (stĺpec „spolu obyvatelia SR“) a osobitne tých, ktorí sa hlásia k Rímskokatolíckej cirkvi (ostatné stĺpce) na otázku „Ktoré z nasledujúcich tvrdení je najbližšie tomu, v čo veríte?“ a „Ak nepočítate svadby, pohreby a krsty, ako často sa v súčasnosti zúčastňujete bohoslužieb?“ v %. Zdroj: databáza EVS 2008, Sociologický ústav SAV v Bratislave, vlastný výpočet.

Predstavy o Bohu

Kresťania definujú Boha ako osobu, čím podčiarkujú, že je činným, rozhodným a svojbytným aktérom, stále aktívne prítomným vo svete. Predovšetkým je láskou a pôvodcom života. Kresťanská koncepcia osobného Boha sa významne odlišuje od poňatia božstva v náboženstvách založených na ľudskom poznávaní a náuke výnimočných filozofov, ako sú napríklad dnes aj v našej civilizácii veľmi populárne východné učenia (hinduizmus, budhizmus, konfucionizmus a ďalšie). Tieto spravidla (pretože ide o doktríny veľmi rôznorodé a nejednotné) definujú posvätno ako **skutočnú realitu v premenlivom svete**, ktorá dáva svetu aj vesmíru poriadok, harmóniu a trvanie. Ide podľa nich o určitú **silu** (niektorí hovoria aj o duchu), ktorá je v pozadí všetkého jestvovania a pohybu, je „energiou“ a jej zdrojom. Podobné predstavy o Bohu – no vlastne, o Bohu, bez chápania celkového náboženského kontextu a pojmoslovía, na čo poukázal aj Dalajláma, keď povedal, že ho síce teší záujem ľudí zo Západu o budhizmus a jogu, no musí poznamenať, že im väčšinou vôbec nerozumejú – sa stali populárne aj v našich krajinách pre tých, ktorí odmietajú, alebo nedokážu prijať vieru v Trojjediného Boha, v ktorého veria kresťania, no zároveň tušia, že „je niečo nad nami“.

Spoločenstvo

Poznávanie Boha je síce predovšetkým osobnou záležitosťou každého človeka, no kresťanský Boh si od prvotného aktu stvorenia želá, aby prebiehalo v spoločenstve, dialo sa vo vzťahoch medzi ľuďmi. O zmenách postavenia náboženstva v moderných spoločnostiach sme už niečo písali. V súvislosti s vývojom náboženstva v našej spoločnosti sa obyčajne pripomína socialistické obdobie ateistického materializmu, ktorý úplne a dôsledne popieral existenciu Boha, a následného štvrtstoročia náboženskej slobody, no v podmienkach silnejúceho

konzumu a egoizmu. V štatistikách a sociologických výskumoch by sme zbytočne hľadali potvrdenie revolučných nádejí na náboženskú obnovu, hoci rozhodne nemôžeme tvrdiť ani to, že nenastali aj mnohé zmeny v tomto smere. Graf ukazuje, ako si Boha predstavujú obyvatelia SR, a osobitne tí, ktorí sa hlásia k Rímskokatolíckej cirkvi.

Rodina

V rámci ľudských skupín má z hľadiska prenosu náboženskej viery osobitné postavenie rodina. Niektorí výskumníci dokonca používajú pojem **dedičnosť viery**. W. Piwowarski (Sociologia religii, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1996, s. 107) cituje výskumy O. Schreudera a K. Dobbelaerea, podľa ktorých 80 - 90 % detí praktizuje náboženstvo (t. j. modlitby, účasť na bohoslužbách, prijímanie sviatosti atď.) podobne ako ich rodičia. Naopak, podobne väčšina mladých náboženstvo nepraktizuje, ak ho nepraktizujú ich rodičia. V prípade nepravidelného praktizovania jedného alebo oboch rodičov sa zvyšuje aj pravdepodobnosť zanedbávania praktík deťmi. V týchto výskumoch sa ukázalo, že dcéry majú o niečo väčšiu tendenciu nasledovať vzory náboženského správania rodičov, a hlavne matiek.

Treba však poznamenať, že prelomové spoločenské zmeny môžu mať vplyv aj na podiel detí, ktoré nasledujú náboženské správanie svojich rodičov, hoci tento podiel zostáva stále väčšinový. Slovenské dáta z Výskumu európskych hodnôt v roku 2008 potvrdzujú vyšší podiel žien medzi pravidelne (raz za týždeň a častejšie) praktizujúcimi svoje náboženstvo, a ukazujú, že k nemu boli v detstve vedené častejšie ako muži, hoci v dospelosti je u oboch pohlaví podiel praktizujúcich nižší než bol v detstve. (Por. Z. Kusá - M. Zeman (eds.): Výskum európskych hodnôt 2008, Slovensko, Sociologický ústav SAV, Bratislava 2008, s. 90 - 91.)

Mária Suríková

Hoci navonok prehrál, zvíťazil

Blahoslavený Alojz Viktor Stepinac

Podobne ako Kristus na Kalvárii sa stal pšeničným zrnom, ktoré odumrelo a prinieslo bohatú úrodu, aj život Alojza Viktora Stepinaca priniesol bohaté ovocie. Tma Veľkého piatku v jeho živote priniesla i nádej veľkonočného rána v odpustení, ktoré adresoval všetkým svojim prenasledovateľom. A vyniesla ho na oltár.

Alojz Viktor Stepinac sa narodil 8. mája 1898 v obci Brezarič v dnešnom Chorvátsku. Bol piatym z ôsmich detí jednoduchých, na zato veľmi nábožných roľníkov.

Základné vzdelanie získal v Krašiči. V čase, keď navštevoval miestnu školu, vážne ochorel. Jeho matka vtedy slúbila Bohu, že ak sa jej syn uzdraví, bude sa trikrát týždenne modliť za jeho kňazské povolanie. Svoj sľub držala v tajnosti a synovi o ňom povedala až po tom, ako sa naozaj stal kňazom.

Rany na duši

Alojzova cesta ku kňazstvu bola dlhá. Študoval najskôr na arcibiskupské gymnázium v Záhrebe, kde v roku 1916 s vynikajúcimi výsledkami zmaturoval. V Európe už v tom čase zúrila prvá svetová vojna. Alojz musel narukovať a po šesťmesačnom dôstojníckom kurze bol prevelený na taliansky front. Tam sa dostal do zajatia. Po prepustení vstúpil do novovznikajúcej Juhoslovanskej légie.

Po skončení vojny sa domov vrátil s hlbokými ranami na duši. Začal študovať agronómiu v Záhrebe, po prvom semestri sa však vrátil domov. Prežíval hlbokú vnútornú krízu. Ujal sa práce na hospodárstve a nadviazal známosť s Máriou Horváthovou, dcérou učiteľa v Krašiči. Dúfal, že manželstvo vylieči všetky jeho rany.

Spočiatku sa vzťah Alojza a Márie rozvíjal sľubne. No Mária ako hlboko veriace dievča po čase pochopila, že Alojz nie je povoláný pre manželstvo a hľadá čosi

hlbšie. Jeho žiadosť o ruku preto odmietla.

Najmladší biskup

V roku 1924 sa Alojz definitívne rozhodol pre štúdium teológie. Záhrebský arcibiskup ho poslal na Gregoriánsku univerzitu do Ríma, kde bol aj v roku 1930 vysvätený za kňaza. Po návrate domov bol vymenovaný za arcibiskupského ceremo-

niára v Záhrebe. Na základe jeho iniciatívy vznikla arcidiecéza charita a bol založený i časopis Caritas.

Neuplynuli ani štyri roky a Alojz sa stal najmladším biskupom na svete. Mal iba 36 rokov. Ako biskup zameral svoju pozornosť najmä na formovanie budúcich kňazov, ale rozvíjal i apoštolát tlače. Staral sa o vojakov, robotníkov a študentov, organizoval eucharistické kongresy a dbal o rozvoj rehoľného života. Vystupoval proti myšlienkam potratu. Hlavnou niťou myšlienok jeho kázni bola vždy pravda a spravodlivosť.

Po vypuknutí druhej svetovej vojny odsúdil všetky prejavy totalitarizmu a prenasledovania na rasistickom, nacionalistickom, ideologickom či politickom základe. Bránil práva prenasledovaných, staral sa o opustené deti. Na verejnosti vyzýval k úcte ku všetkým ľuďom bez ohľadu na rozdiely medzi nimi.

Komunisti

Koncom vojny prevzali vládu v Chorvátsku komunisti. Biskupa Stepinaca okamžite uväznili, ale na príhovor pápeža Pia XII. ho po dvoch týždňoch pustili na slobodu. Biskup nelenil a už v septembri 1945 vy-

dal pastiersky list, v ktorom ostro odsúdil prenasledovanie Cirkvi komunistickým režimom.

Komunisti naňho začali vyvíjať nátlak. Nahovárali ho na odtrhnutie chorvátskej cirkvi od Ríma a v septembri 1946 ho opäť uväznili. Zinscenovali verejný politický proces, počas ktorého ho odsúdili na 16 rokov nútených prác a 5 rokov straty všetkých občianskych práv. Bol obžalovaný z kolaboranstva s nemeckými okupantmi, z núteného prinavrátenia obyvateľov Juhoslávie na katolícku vieru, z kontaktov s reakčnými skupinami a z urážky vlády ľudu.

Biskup Stepinac vyhlásil, že má čisté svedomie a odmietol sa proti rozsudku odvolať. Dobré vedel, že bolo rozhodnuté dávno pred procesom. Previezli ho do väzenia v Lepoglave a úplne ho odrezali od vonkajšieho sveta i spoluväzňov. Nemohol sa s nikým rozprávať. Zostala mu iba modlitba. Po piatich rokoch ho presunuli do Krašiča,

kde žil na fare pod neustálym dozorom polície. V roku 1953 ho pápež Pius XII. vymenoval za kardinála, on však už bol v tom čase vážne chorý. Zomrel 10. februára 1960. Pred smrťou svojim prenasledovateľom všetko odpustil.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Alojza Viktora Stepinaca v roku 1998. Pri tejto príležitosti povedal: „Blahoslavený Alojz Viktor Stepinac dobre vedel, že nemožno ustupovať, keď ide o pravdu; pravda nie je tovarom na predaj. Preto radšej volil utrpenie, než by zradil vlastné svedomie, alebo sa spreneveril slubu, ktorý dal Kristovi a Cirkvi.“ Hoci navonok porazený - stal sa víťazom. Nesklamal.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 5; www.pl.wikipedia.org
Foto: www.wikiwand.com

Spomienky

Dňa 15. apríla si pripomenieme 3. smutné výročie, čo nás navždy nečakane opustil náš milovaný manžel, otec, brat a dedko, pán **Gašpar Arpáš**. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tichú modlitbu. S láskou spomína manželka, dcéra a syn s rodinou. Odpočinutie večné, daj mu, Pane.

Dňa 19. apríla uplynie 15 rokov, čo si Pán k sebe povolal nášho drahého **Alojza Mečiara**. Za tichú spomienku s modlitbou ďakujú súrodenci s rodinami.

Dňa 25. apríla si pripomenieme 5. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý **Peter Petráš** z Prievidze - Necpál. Odpočinutie večné, daj mu, ó, Pane. S vďakou a láskou spomínajú manželka a deti s rodinami.

Farská kronika **od 26. februára do 28. marca 2017**

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Sarah Košianová
Melisa Jakubičková
Richard Kotlár
Lenka Gondová
Petra Gondová
Lucas Petráš
Samuel Šimko
Natália Šurkalová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Ivan Kučera, 85 r.
Paulína Friedlová, 90 r.
Ľudovít Humaj, 84 r.
Jozefína Jamrišková, 66 r.
Marta Magdolenová, 77 r.
Milan Ščepka, 75 r.
Agáta Mlináriková, 91 r.
Margita Žiaková, 80 r.
Ružena Danihelová, 46 r.
Eva Chylová 79 r.
Marta Šmondrková, 77 r.
Cyril Rozenberg, 84 r.
Anna Bandíková, 66 r.
Július Bugár, 88 r.
Pavol Schuster, 43 r.
Ladislav Tulík, 68 r.
Valéria Martináková, 80 r.
Mária Gombárová, 77 r.
Žofia Lukanová, 86 r.
Iveta Vráblová, 45 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Marián
Husár, Ján Jáger, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Suríková,
Zuzana Škrinárová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Katarína Jenčová
str. 2, 31 - Štefan Kollár
str. 32 - Marek Šimurka

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Pašiové hry v podaní folklórneho súboru Sielnica z Lazian, 2. apríl 2017, Piaristický kostol Prievidza

Zamestnanci Piaristickej spojenej školy F. Hanáka s rodinami navštívili Rím, marec 2017

